

OPEN MONUMENTENDAG

Kaag // zaterdag 9 & zondag 10 september // 10:00 - 16:00 uur

PROGRAMMA:
ELFDORPENFIETSTOCHT
VAARTOCHT
MOLENNACHT

M
OPEN
MONUMENTEN
DAG
E

**Fiets de Elfdorpentocht, vaar naar
de monumenten en ontdek de
verlichte molens in het donker!**
kaagenbraassempromotie.nl/OMD

Welkom op Kaag

De wandeling of fietstocht over het eiland start aan het begin van het dorp bij de veerpont over de Ringvaart, waar een stukje varend erfgoed ligt aangemeerd, de Bunschoten botter BU 112. Neem gerust een kijkje. De route gaat over de Julianalaan, een bochtige weg over een oude dijk uit de 12e eeuw, langs de westelijke oever van het eiland Kaag. De lintbebouwing geeft prachtige doorkijkjes op het unieke polderlandschap en het water met links (oneven huisnummers) en rechts (even) beeldbepalende panden, gemeentelijke monumenten en rijksmonumenten. De route op Kaag eindigt bij de fietspont naar Oud Ade. Aan de overkant kan de Elfdorpenocht weer opgepakt worden.

1 VAREND ERFGOED BUNSCHOTER BOTTER, DE BU 112

Varend op dit 137 jarige vissersschip, - een Bunschoter botter - waant men zich op de vroegere Zuiderzee in plaats van op onze eigen Kagerplassen. Ruim zestig jaar geleden gekocht door Lex van Rijn, oprichter van zeilschool De Kaag, oftewel Watersport Academy de Kaag. Het is een volledig van eikenhout gebouwde platbodem. In de zomermaanden worden er mooie dagtochten gevaren met schipper en met volle zeilen (zeiloppervlak 120 m²). Op zondag 10 september is de Bunschoter van binnen te bekijken.

Adres: Julianalaan 1, Kaag

2 KAGERMOLEN

'De Kaager' is een oude poldermolen, type Wipwatermolen. De molen diende tot 1985 als hoofdbemaling van de Kagerpolder, daarna als hulpgemaal. De molen wordt in bedrijf gehouden door een vrijwillig molenaar en is eigendom van de Rijnlandse Molenstichting. De Kagerpolder omvat circa 100 ha. Opvoerhoogte is 1,40 m. De Kagerpolder werd gesticht op 10 april 1683 door samenvoeging van drie kleinere polders, de molen waarschijnlijk in datzelfde jaar.

Adres: Balgerij 2, Kaag

3 RESTAURANT TANTE KEE

Het bij watersporters van oudsher bekende en geliefde restaurant Tante Kee was vroeger een kruidenierswinkelje met in het raam drop- en zuurtjesflessen. En achter de toonbank de wed. G. Zwetsloot, beter bekend als Tante Kee, die de boodschappen afwoog.

Adres: Julianalaan 14, Kaag

4 BOERDERIJ KERKWIJCK

Boerderij onder rieten wolfdak met afgeknotte puntgevel gelegen aan het 's Gravenwater, genoemd naar de aanliggende inham (kerkwijk) tegenover de kerk. In 2021 is de boerderij door de huidige eigenaar ingrijpend gerestaureerd tot een sieraad voor het dorp.

Adres: Julianalaan 18, Kaag

5 PASTORIE EN KERKJE OP DE KAAG

Meer dan honderd jaar doet het monumentale pand op nummer 11 dienst als ambtswoning voor de Protestantse gemeente. Nu is het een woonhuis en vanaf de buitenkant te bezichtigen. Wel kun je in de gerestaureerde kerk terecht voor orgel- en pianomuziek én om te bekijken hoe deze kerk gerestaureerd is. De kerk is een rijksmonument vanwege de inventaris afkomstig uit de oude kerk, te weten een koperen doopbekkenhouder, een voorzangerslezenaar, een koperen lezenaar op de preekstoel en twee koperen kaarsenkronen, allen daterend uit de 18e eeuw.

Adres: Julianalaan 7 en 11, Kaag

6 BOERDERIJ 'S GRAVENWATER

Witgepleisterd boerderijtje aan het 's Gravenwater met een rieten zadeldak tussen puntgevels uit de 18e eeuw. Een van de oudste huizen op Kaag. Volledig gerestaureerd tussen 1990 en 1993, restauratie bekroond met Oud Alkemadeprijs 1996.

Adres: Julianalaan 20-22, Kaag

7 VISSERSWONING/POSTKANTOORTJE

Voor de oorlog bedienden broer en zus Jan en Klazien van Nieuwkoop een kleine handgeschakelde telefooncentrale, later het kleine poststation in keuken en woonkamer. De rode brievenbus aan de gevel is een blijvende herinnering aan dit rijke verleden.

Adres: Julianalaan 24, Kaag

8 BOERDERIJ DANK EN HOOP

Gebouwd in 1914 op de plek van een laat zestiende-eeuwse boerderij. Gekenmerkt door twee rechthoekige, evenwijdig aan elkaar lopende gebouwen loodrecht op de Julianalaan. Op initiatief van pastoor Kees van Lent wordt in 2007 in het stalgedeelte bezinningscentrum Stal op de Kaag gevestigd.

Adres: Julianalaan 13, Kaag

9 OUDE SCHOOL

De huidige 'Oude School' is gebouwd in 1998 en is een replica van de school op de foto uit 1960, op basis van de techniek van historiserend bouwen. In vroeger eeuwen stond de Hervormde school dicht bij de kerk en/of de pastorie.

Adres: Julianalaan 36, Kaag

10 BOERDERIJ DE KAAGSE BOER

Boerderij uit de 18e eeuw met woonhuis evenwijdig aan de Julianalaan en haaks hierop gebouwde stal, met rieten wolfsdak. Sinds 1872 heeft de familie Van Ruiten hier een veehouderij. Johan van Ruiten is de vijfde generatie ondernemer/boer op dit bedrijf.

Adres: Julianalaan 29, Kaag

11 ZOMERHUIS

Een van de oudste zomerhuizen aan de waterkant. Tijdens de tweede wereldoorlog het domein van zomergast Arie Meijer-Schwencke. Hij doet met zijn persbureau zaken met de Duitse Wehrmacht. In 1951 wordt hij tot een gevangenisstraf veroordeeld.

Adres: Julianalaan 50, Kaag

12 OUDE BAKKERIJ

Gemeentelijke monument uit 1886, gekenmerkt door een eenlaags langgerekt volume onder schilddak. Met pilasters op de hoeken en fraaie houten dakkapellen aan de voorzijde met fraaie gootlijsten en klauwstukken. Restauratie kreeg in 2012 de Oud Alkemadeprijs.

Adres: Julianalaan 52, Kaag

13 OUDE VISSERSWONING

In 1700 op 'Veluwe wijze' gebouwd door Pieter Jan Koelewijn, telg uit een oud vissersgeslacht uit Bunschoten/Spakenburg. De woning kent een rijke geschiedenis. In 1987 wordt hier restaurant 'De Twee Wilgen' gevestigd (tot 2020).

Adres: Julianalaan 66, Kaag

14 ZEILSCHOOL

Zeilschool 'De Kaag', die al drie generaties, sinds 1952, standhoudt en hun gasten laat kennis maken met het zeilen en watersporten. Ze houden de liefde voor de watersport levend, van groot belang voor de watersportgeoriënteerde horeca en de jachthavens op Kaageiland.

Adres: Wilhelminalaan 12-16, Kaag

15 VOGELKIJKPUNT

Het vogelkijkpunt (top vijf: grutto, slobeend, Kievit, tureluur, scholekster) aan het eind van de Irenelaan geeft zicht op het unieke Zuid-Hollandse veenweidegebied van de Kagerpolder, die in 1683 ontstaan is door samenvoeging van een drietal poldertjes. De Irenelaan ligt op een oude dijk uit de 12e eeuw, de zogenaamde Wendeldijk (zie kaart, rode lijn), die de stad Leiden moest beschermen bij een zware storm vanuit het noorden.

Het markeert het begin van de scheepvaart tussen Leiden, Haarlem en Amsterdam over het Grote Haarlemmermeer, een aaneenschakeling van Kagermeer, Leidsemeer, en Haarlemmermeer. Het dorp Kaghe, Kaag, De Kaag wordt in een acte uit 1308 voor het eerst genoemd. Onder de eerste bewoners van Kaageiland rekenen we een sluiswachter, een herbergier en een sloopstimmerman.

Adres: Irenelaan, Kaag